NOORD-BRABANDER.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 88 **'S BOSCH.** **ZATURDAG, 23 JULIJ 1831.**

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 22 *July.*

INGEZETENEN VAN NOORD-BRABAND!

Het oog gevestigd op de menigvuldige afzonderlijke, vaak om redenen van den bijzonderen toestand der schenkers, vaak door hunne bescheidenheid onbekend geblevene opofferingen, ten behoeve van Koning en vaderland, door ingezetenen dezer provincie gebragt, vertrouwt de ondergeteekende, dat aan de bewoners van dit gewest niets tot hiertoe ontbroken heeft, dan een punt van vereeniging, eene bepaalde gelegenheid, om een meer algemeen en schitterend bewijs te geven, dat zij het geluk op prijs weten te stellen, geregeerd te worden door een' [illegible] midden van oproer, afval en verraad, het oude [illegible] in rust en door billijke wetten blijft besturen, zoo[illegible] in Europa, die rust mag smaken, [illegible] bij voortduring geniet.

[illegible] hoofde en om de ingezetenen dezer provincie tot het geven van een dergelijk algemeen blijk uit te noodigen en de gelegenheid daartoe te verschaffen, dat de ondergeteekende, op het denkbeeld gekomen zijnde, eene loterij van geschenken, ten behoeve des vaderlands, daar te stellen, zich bij rekwest aan Z. M. den Koning heeft gewend, ten einde daartoe de noodige vrijstellingen te verkrijgen.

En daar hem bij gunstig besluit van Z. M. den Koning, dato 2 junij ll., niet alleen die vergunning is geschonken, maar tevens op last van Hoogstdenzelven, door Z. Exc. den heere gouverneur, benoemd is eene commissie van toezigt, bestaande uit de heeren:

J. T. Vermeulen, lid der gedeputeerde staten, *voorzitter.*

Mr. A. G. Verheyen, burgemeester van 's Bosch.

A. Goekoop, inspecteur van den waterstaat in het derde district.

Mr. C. F. Wesselman, commissaris van het district Helmond.

J. Diepen, (senior) fabrijkant te 's Bosch.

P. Vreede, fabrijkant te Tilburg.

H. Revers, fabrijkant te 's Bosch.

D. Dubois, directeur der koninklijke school van beeldende kunsten, te 's Bosch. En

R. J. Keer, kommies, belast met de afdeeling der griffie bij het provinciaal gouvernement, *secretaris.*

Zoo noodigt de ondergeteekende bij deze alle ingezetenen dezer provincie uit, om de handen in een te slaan tot ondersteuning dezer onderneming.

Het bepaalde doel derzelve is:

1°. Het verzamelen van geschenken van fabrijkmatigen arbeid, en voorwerpen van kunst- of handwerk, ten behoeve des vaderlands aan te bieden, waartoe de ondergeteekende het voorbeeld zal geven, en de leden der bovengemelde commissie voornemens zijn bij te dragen.

2°. Uit alle de aldus aangebodene voorwerpen eene publieke tentoonstelling te vormen, in de hoofdstad dezer provincie, gedurende eenigen tijd, met opgave tevens van de namen der inzenders, bijaldien deze het tegengestelde niet verlangden, als ook de prijs van het voorwerp, ingeval het een voortbrengsel van fabrijkmatige kunst- of handen-arbeid is, en van dezelven eenen beredeneerden catalogus uit te geven, ten einde langs dien weg de ingezetenen van het oude Nederland, meer en meer bekend te maken met de waarde van het fabrijkwezen en de industrie der provincie Noord-Braband.

3°. Na de openbare tentoonstelling, deze aldus verzamelde voorwerpen te verdeelen bij wijze van loterij, waarvan het produkt zal gestort worden in 's rijks-schatkist, als een vrijwillig offer van Noord-Brabandsch fabrijkwezen en ingezetenen, aan Koning en vaderland.

Welaan dan ingezetenen van *Noord-Braband*, fabrijkanten, kunstenaars, handwerklieden, kunstminnende vrouwen en allen, die belang stellen in het heil des vaderlands, waarvan de welvaart uwer provincie, uwer huisgezinnen, uwer bezittingen, zoo onmiddellijk afhangt, maakt gebruik van deze gelegenheid, om door eene treffende daadzaak aan de overige ingezetenen van ons dierbaar vaderland, en aan onze naburen te bewijzen, dat *Noord Braband*, ofschoon het, door de gevolgen van den opstand in Belgie en door eenige rampen, veel geleden heeft, als het Vorst en vaderland geldt, niet ten achteren staat in mildadigheid en vaderlandsliefde.

En gij, die zelve geen kunst- of handwerk beoefent, doch eenig vermogen bezit, ook u is deze gelegenheid opengesteld; menig kunsttalent is nog in deze provincie verborgen, dat verdient openbaar bekend te worden; Vereenigt u, brengt eene som te samen en laat door eenen kunstenaar of handwerksman, die zelve niets schenken kan, een stuk vervaardigen, en biedt hetzelve het vaderland als een geschenk aan. Op deze wijze zult gij een vijfdubbeld oogmerk bereiken: gij zult een verborgen talent aan het licht brengen; een nijvere behoeftige ambachtsman, veelal huisvader, werk en een stuk brood verschaffen; de industrie uwer provincie begunstigen en bevorderen; het vaderland in dit moeijelijk tijdstip ondersteunen, en medewerken, om bij de overige ingezetenen van het oude Nederland, het allergunstigste denkbeeld omtrent deze provincie, door daadzaken te doen geboren worden.

Het is ook daarom en daarom alleen, dat de ondergeteekende zich tot de bewoners van dit gewest wendt, en zich alleen tot dezelven bepaalt.

Van hoeveel belang is het niet in dit oogenblik, dat de aandacht der bewoners van het oude Nederland op ons fabrijkwezen gevestigd worde. Op een oogenblik, dat handel en zeevaart aldaar welligt deszelfs vorigen luister staan te hernemen, is het van het hoogste gewigt voor elken bewoner van deze provincie, dat men zich overtuige, door hetgeen hier ten toon zal gesteld worden, wat in zulk eene provincie, door deszelfs gunstige ligging en geaardheid, voor fabrijkwezen en landbouw zoo geschikt, kan voortgebragt of daargesteld worden, en wat reeds daargesteld is, waardoor dan tevens aan onze landgenoten het sprekendst bewijs zal gegeven worden, dat uit dezelve het gemis van het Belgisch fabrijkwezen grootendeels kan worden te gemoet gekomen.

Welkom zal elk geschenk van voorgestelden aard zijn; en het kleinste offer aan de zaak van het oude Nederland gebragt, zal even dankbaar aangenomen worden, als dat van de hoogste waarde.

Niet onnoodig is het hierbij op te merken, dat ook de giften, bestaande in voortbrengselen, die bij den eersten opslag niet als geschikt voor eene tentoonstelling zouden schijnen, evenwel tot het voorgenomene doel kunnen dienstig zijn, waaronder, om slechts eenige hier te noemen, voortbrengselen van branderijen, disteleerderijen, likeurstookerijen, brouwerijen, zout en zeepziederijen, enz., enz., kunnen worden gerangschikt.

Het voornemen is, om aan elk der alzoo geschonkene voorwerpen, *welke daarvoor vatbaar zyn*, een blijvend kenmerk te geven, waardoor hetzelve bij de bezitters steeds zal bekend blijven, als een offer door Noord-Brabandsch ingezetenen, aan de zaak des Vaderlands, in dit tijdstip gebragt, hetgeen de waarde van hetzelve in het oog des bezitters bestendig zal verhoogen.

Met goedkeuring en toestemming van Z. Exc. den heere gouverneur dezer provincie, zullen de heeren burgemeesteren der steden en gemeenten, aan die ingezetenen, welke genegen zijn, om tot dit weldadig doel mede te werken, de gelegenheid verschaffen, tot het overmaken der opgaven van de te doene aanbiedingen en tot de latere inzending der voorwerpen zelve, welke inzending in den loop der maand september, aanstaande, zoude behooren plaats te hebben.

Op den huize Ruwenberg, *te St. Michiels-Gestel*, *den* 18 *july* 1831.

H. BERAIL.

De *Staats Courant* van gisteren deelt het navolgende ANTWOORD DER NEDERLANDSCHE REGERING mede op de 18 preliminaire vredes-artikelen, door ons reeds vroeger medegedeeld; (zie nommer 79 en 80 van den 2 en 5 dezer).

EXCELLENTIEN!

De heer baron *von Wessemberg* heeft mij den brief ter hand gesteld, welken Uwe Excell. mij de eer deden, mij, onder dagteekening van 27 junij ll., toe te zenden. Deze brief ging vergezeld van eene nieuwe reeks voorstellen, in achttien artikelen vervat, die tot preliminairen zouden strekken van een vredes-verdrag tusschen Holland en Belgie.

De Koning, onder wiens oog ik mij gehaast heb deze mededeeling te brengen, kennis van dezelve genomen, en haar, evenzeer als de considératiën, aan Z. M. door den heer baron *von Wessemberg* voorgesteld, met al die kalmte en beradenheid overwogen hebbende, welke het belang der zaak en het gewigt der omstandigheden vorderen, heeft mij gelast tot het geven van het volgende antwoord:

De annexe A van het 12de protokol, sints het tijdstip der toe

treding Zijner Majesteit, en in verband met het 11de en 12de protocol, waarvan deze annexe de slotsom bevat, de onveranderlijke grondslag der onderhandelingen geworden zijnde, heeft de Koning Hoogstdeszelfs eerste zorg moeten wijden aan de vergelijking dezer annexe tegen de achttien artikelen, thans voorgesteld, om te strekken tot preliminairen van een vredes verdrag tusschen Holland en Belgie. Uit deze vergelijking is het gebleken, dat er een zeer wezenlijk verschil bestaat tusschen de grondslagen van scheiding, door den Koning aangenomen, en de achttien artikelen, en dat al de veranderingen, welke de conferentie in dit oogenblik aan deze grondslagen voorstelt te maken, ter gunste van Belgie, en ten nadeele van Holland zijn. Eene korte ontwikkeling zal genoegzaam wezen, om die beide daadzaken te bewijzen.

Het tweede artikel van de annexe A sluit het groot-hertogdom Luxemburg, «hetwelk, krachtens verschillenden titel door »de vorsten van het huis van Nassau als eigendom bezeten, »uitmaakt, en zal voortgaan uit te maken een bestanddeel »van het duitsche Verbond,» wel uitdrukkelijk van het belgisch grondgebied uit. De voorgestelde artikelen nu, de regten des groot-hertogdoms in twijfel latende, zwijgen over deze uitsluiting, waarbij niet slechts het huis van Nassau, maar ook Holland belang heeft, welks militaire toestand krachtdadig is gewaarborgd door den steun, dien de souvereiniteit van het huis van Nassau in het groot-hertogdom Luxemburg denzelven aanbiedt, doch door de vereeniging van het groot-hertogdom met Belgie verzwakken zoude.

Er is meer: in het derde artikel der voorgestelde preliminairen kondigen de vijf Mogendheden aan, dat zij hare goede diensten zullen aanwenden om den *status quo* in het groot-hertogdom te doen stand houden gedurende den loop der afzonderlijke onderhandeling, die de souverein van Belgie met den Koning der Nederlanden, en met het duitsche Verbond, opzigtelijk het voormelde groot-hertogdom zal openen.

Nu is deze *status quo* juist eene wezenlijke grief, waarvan Z. M. sints lang het herstel verwacht heeft.

Wat verder het onbelemmerde verkeer der vesting Luxemburg met Duitschland betreft, deszelfs handhaving uitsluitend aan het duitsche Verbond behoorende, zoude de Koning Groot-Hertog aan zijne verpligtingen jegens dat Verbond te kort doen, indien hij te dien opzigte eene vreemde competentie erkende. Daar bovendien de Belgen tot de annexe A niet zijn toegetreden, bevindt zich het 3de artikel der voorgestelde preliminairen in wederspraak met de nota, op den 7 junij door de conferentie aan de gevolmagtigden des Konings toegezonden, waarin gezegd wordt: «dat de vijf Mogendheden de belanghebbende »partijen het voorstel eener ruiling van het groot-hertogdom »niet zouden doen, dan na de toetreding der Belgen tot de »grondslagen der scheiding, door de conferentie vastgesteld, en »bereids door Z. M. aangenomen;» Het is waar, volgens dezelfde nota, «zullen de schikkingen, die ten oogmerk zouden »hebben, het bezit van het groot-hertogdom Luxemburg aan »Belgie te verzekeren, schikkingen zijn met wederzijdsche goed»keuring aangegaan; dat bezit zal niet kunnen verkregen wor»den dan tegen billijke vergoedingen; deze beginselen zijn »die der vijf Mogendheden, en zullen het altijd blijven; »zij belemmeren geenszins de besluiten des Konings; verre van »inbreuk te doen op zijne regten, getuigen zij van eerbied »voor dezelve, en strekken slechts om ten gevolge der equi»valenten, welke Z. M. zoude meenen te kunnen aannemen, »en op den grondslag van wederkeerig nut, schikkingen te »doen geboren worden, waarvan het eenige oogmerk zoude »zijn, de bevestiging des vredes te verzekeren.» Het is weder waar, dat zoodanige ruiling, zoo dezelve immer op het tapijt kon worden gebragt, uitsluitend van de competentie des Konings en van het duitsch Verbond zoude zijn; een beginsel, door de beide magtigste staten van het verbond en andere leden van hetzelve luide aangekondigd; maar deze beschouwingen vernietigen de daadzaak niet, dat art. 2 en 3 der voorgestelde preliminairen eene wezenlijke en Zijner Majesteits ongunstige verandering van de annexe B bevatten. Het achterlaten van het 2de art. der annexe schijnt weder de vraag ten voordeele van Belgie voorbeslist te hebben. Men behield zich bij hetzelve het onderzoek voor, of er mogelijkheid zoude zijn, de welvaart der neutraliteit, aan Belgie gewaarborgd, tot naburige landen uit te strekken; een voorbehoud, dat men vermoedt op het groot-hertogdom Luxemburg toepasselijk te zijn, maar dat men in de voorgestelde preliminaire artikelen, uit hoofde der veronderstelde vereeniging van het groot-hertogdom met Belgie, overbodig schijnt geoordeeld te hebben.

Het vierde artikel der ontworpen preliminairen is nieuw. Men betwijfelt in hetzelve de uitsluitende oefening der souvereiniteit binnen de stad Maastricht door de republijk der vereenigde Nederlanden in 1790. Indien deze twijfeling gegrond ware, hetwelk men niet kan erkennen, zoude deze omstandigheid niets voor Belgie bewijzen, hetwelk niet meer regten heeft dan Holland op het oude bisdom van Luik zelve.

Naar luid van art 4 van de annexe A, zullen er door de zorgen der vijf Mogendheden zoodanige ruilingen en schikkingen tusschen de beide Landen getroffen worden, dat zij dezelve het wederkeerig voordeel van een geheel aan elkander liggend grondgebied, en van een onbelemmerd verkeer tusschen de steden en plaatsen, in derzelver grenzen begrepen, zullen verzekeren.

Daar nu Belgie geene enclaveringen in het oude grondgebied der vereenigde Nederlanden heeft, was deze voorwaarde zigtbaar in het belang van Holland. De voorgestelde preliminairen, spreken integendeel slechts van ruilingen in der minne tusschen Holland en Belgie, welke van wederzijdsch gerijf zouden kunnen geoordeeld worden. Er wordt geene melding meer gemaakt van eene geheele aan elkander ligging van grondgebied, noch van een onbelemmerd verkeer, noch van de verbintenis door de vijf Mogendheden aangegaan, om door hare bemoeijenissen schikkingen daar te stellen, die deze voordeelen aan de beide landen zullen verzekeren.

Het zesde artikel der voorgestelde preliminairen bevindt zich niet in de annexe A. «De wederkeerige ontruiming der gronden, steden en plaatsen» zegt het, «zal onafhankelijk van de schikkingen, tot de ruilingen betrekkelijk, plaats grijpen.» Nu zoude deze ontruiming, eer alles zijn beslag gekregen heeft, Holland berooven van den voornaamsten waarborg, dien het tegen een land in staat van omwenteling bezit, om te zien uitvoeren, wat zal zijn bepaald geworden. Deze waarborg is aan Holland door de conferentie zelve verzekerd geworden, welke naar luid der annexe A van het protocol nº. 10 aan de gezagvoerders in Belgie heeft doen verklaren, dat indien de belgische troepen den 20 januarij niet waren teruggekeerd in de stellingen, welke zij den 21 november hadden, de citadel van Antwerpen niet zoude ontruimd worden, en het is bewezen, dat de belgische troepen den 20 januarij niet in de gezegde stellingen zijn teruggetreden.

Volgens art. 7 der voorgestelde preliminairen, zal het doen deelen van Belgie in de scheepvaart van den Rijn langs de binnenwateren tusschen dien stroom en de Schelde, het onderwerp eener afzonderlijke onderhandeling tusschen de belanghebbende partijen worden, aan welke onderhandeling de vijf mogendheden hare goede diensten zullen verleenen. Het is belangrijk op te merken, hoe zeer dit voorstel, waarvan niet gesproken wordt in de annexe A, onaannemelijk is. Inderdaad, hoezeer de Koning bereid is, zonder verwijl onderhandelingen te openen, om de vrije vaart op de Schelde, naar luid der acte van het Weener-congres te regelen, kan hoogstdezelve bij deze onderhandelingen de goede diensten van andere mogendheden niet aannemen, vooral wanneer deze zelve belanghebbende partijen bij het onderwerpelijk punt zijn. Deze bedenking raakt 's Konings waardigheid, de onafhankelijkheid van Holland en den eerbied, welken de Mogendheden aan die van alle volkeren toedragen, te zeer van nabij, om hier langer bij stil te staan.

Het gebruik der Hollandsche kanalen staat alle natien vrij, even zoo is het in Belgie. Eene bijzondere overeenkomst, welke het gebruik van het kanaal van Gent naar Terneuze, en van de Zuid-Willemsvaart aan de inwoners der beide landen gemeen zoude verklaren, zoude dienvolgens van het algemeen beginsel afwijken.

Het achtste artikel der voorgestelde preliminairen gaat de bepaling van art. 5 der annexe A met stilzwijgen voorbij, volgens welke bepaling de vijf Hoven, indien er verschil van gevoelen tusschen de commissarissen ter demarcatie mogt ontstaan, hetwelk niet in der minne zou kunnen geschikt worden, derzelver bemiddeling zullen aanwenden, en de verschillen, op de met de vastgestelde beginselen meest overeenkomende wijze, zullen vereffenen. Eene eenvoudige weigering van de zijde der belgische demarcateurs, zoude mitsdien genoegzaam wezen, om alles tegen te houden.

Het negende artikel, hoewel voor het overige bijna gelijk aan het zesde der annexe A, is niet zoo duidelijk met betrekking tot de uitsluiting van het Groot Hertogdom Luxemburg, welke niet meer voorkomt in het tweede artikel.

De artikelen 12 en 13 vervangen de negen laatste artikelen der annexe A, betrekkelijk de verdeeling der schulden. Zij zijn geheel onvolledig, en stellen eenen gansch verschillenden grondslag daar, waarbij men de schadeloosstelling en de menigvuldige opofferingen van Holland uit het oog schijnt verloren te hebben. 's Gravenhage is niet meer tot het vereenigingspunt der commissarissen-liquidateurs aangewezen, en er wordt niet meer gesproken van de bemiddeling der vijf Hoven, om, ingevalle van verschillen, welke niet in der minne zouden kunnen geschikt worden, deze op de met de aangenomen bepalingen meest overeenkomstige wijze te vereffenen; eene uitlating, welke den belgische liquidateurs de gelegenheid zou verleenen om zich aan alle schikking te onttrekken. Naar luid van art. 18 zou het eerste werk der vereenigde commissarissen-liquidateurs zijn het aandeel te bepalen, dat Belgie voorloopig zou hebben te betalen, behoudens de liquidatie, voor de voldoening van een gedeelte der interessen van de schulden, in het voorgaande art. vermeld. Art 17 der annexe A integendeel maakt deze betaling geheel onafhankelijk van de bijeenkomst der commissarissen-liquidateurs, door te bepalen, dat Belgie gehouden zal zijn, voorloopig en behoudens liquidatie, zijn aandeel in de voldoening der renten en de amortisatie der schulden van het koningrijk der Nederlanden, naar het prorato van art. 10 en 11 te bepalen, totdat het werk dezer commissarissen-liquidateurs voltooid zijn. Dit verschil schijnt zeer gewigtig, dewijl het, volgens art.

13 der voorgestelde preliminairen, voor Belgie genoegzaam zou wezen, het zenden van commissarissen-liquidateurs op te houden, om te gelijker tijd de betaling van deszelfs aandeel in de voldoening der renten en in de amortisatie der schulden te verschuiven. Deze reeds zoo zwaarwigtige bedenkingen verkrijgen nog een hooger gewigt, wanneer men opklimt tot de beginselen, die de conferentie geleid hebben tot de regeling der schuld van het koningrijk der Nederlanden, en welke zoo duidelijk zijn uitgedrukt in de inleiding des protocols van 27 januarij. Onder de overwegingen, om te geraken tot de verdeeling van die schuld, waren er ongetwijfeld punten, welke alleen van de keuze van Belgie afhankelijk konden zijn, en in dat opzigt had Holland, in de benaming van «voorstellen», welke de tweede afdeeling der grondslagen van scheiding verkregen had, geenen inbreuk op deszelfs regten gevonden, en wel te minder, daar het 11de artikel aan Holland, ten laatste en krachtens de bemiddeling der vijf Hoven, de vereffening der financiële geschilpunten met Belgie verzekerde in den zin, het meest overeenkomstig met de bepalingen, in de acte van scheiding vervat; maar hetgeen Holland eenen waarborg gaf, tegen alle onzekerheid beveiligd, en Zijne Majesteit bijzonder heeft doen besluiten om toe te treden niet slechts tot de grondslagen van schikking, wat de grenzen betreft, maar ook tot die schikkingen, «welke voorgesteld waren» voor de verdeeling der schuld, was de verzekering «dat de toekomstige Souverein van Belgie» gelijk zich het slot van het 12de protocol uitdrukt, «de schikkingen zou moeten aannemen, in het gezegde protocol vervat», dat is te zeggen, die, welke betrekking hebben op de verdeeling der schuld.

Hoe zou dan, na deze daadzaken, de Koning zich thans kunnen vergenoegen met eene liquidatie, welke die der schulden zou uitsluiten, alleen ten laste van Holland, gekomen als een gevolg der vereeniging, en de waarde van de opofferingen, die Holland gedaan heeft om haar te verwerven, en alzoo deelnemen aan een verdrag, dat, wel verre van de billijke verwachting zijner getrouwe onderdanen te vervullen, hunne eigendommen aan eenen onontwijkbaren schok zou bloot stellen.?

Art. 15 veronderstelt eene daadzaak, diet niet in Holland bestaat, waar ten gevolge van den belgischen opstand, de goederen van niemand gesequesteerd zijn geworden; door het aannemen dezer nieuwe redactie, zou men alzoo erkennen medepligtig te zijn aan eene onregtvaardigheid, door het belgische gouvernement alleen begaan. Het nieuwe artikel is bovendien gebrekkig, en, wanneer men het vergelijkt met het artikel 14 der annexe, wordt het bijna twijfelachtig of de patrimoniële goederen en domeinen van het huis van Oranje niet van de opheffing van het sequester zouden uitgesloten zijn.

Uwe Excellentien zullen mij wel willen vergunnen deze parellel met eene algemeene aanmerking te besluiten, welke op onderscheiden wezenlijke artikelen der voorgestelde preliminairen toepasselijk is; zij is deze, dat, in stede der naauwkeurigheid en duidelijkheid der annexe A, men hier eene wufte en onbepaalde redactie ontmoet, welke dubbel gevaarlijk wordt, wanneer men betrekkingen moet regelen, niet met een gouvernement, op vaste grondslagen gevestigd, maar met een land in staat van omwenteling welks eenmaal erkende onzijdigheid de toevlugt tot de wapenen zoude kunnen belemmeren, in het geval, dat het zich aan eene billijke verklaring van geschilpunten zoude onttrekken, en ten opzigte van hetwelk de vijf Mogendheden zich in art. 17 vergenoegen met het voorbehoud hunner goede diensten, wanneer die opgevorderd zullen worden door de belanghebbende partijen, zonder er zich toe te verbinden, zonder uit te drukken, of deze goede diensten op de vordering van ééne der beide partijen zullen verleend worden, en zonder stellig te verklaren, gelijk in annexe A, dat zij met derzelver bemiddeling zullen tusschenkomen, en de verschillen op de met de bepalingen der gezegde annexe meest overeenkomende wijze, zullen vereffenen. Alzoo, wel verre van eenige uitkomst, welke dan ook voor de verdeeling der schuld, voor de grenzen, en voor andere onderwerpen, welke geregeld behooren te worden, aan de hand te geven, verleenen de preliminairen integendeel de middelen aan Belgie, om alles weder door eigendunkelijke uitleggingen in problema te brengen. Reeds hebben de beraadslagingen, waartoe deze preliminairen te Brussel aanleiding gegeven hebben, meer dan te veel deze waarheid bevestigd, en de redevoering, door hem gehouden, die de buitenlandsche zaken in Belgie met de daad bestuurt, bewijst genoeg wat Holland van de toetreding Zijner Majesteit tot de voorgestelde preliminairen zoude te wachten hebben. De ontwikkelingen en verklaringen, in welke hij getreden is, zijn des te merkwaardiger, daar hij het is, die door zijn standpunt de onderhandelingen en bemoeijingen der belgische commissarissen te Londen noodzakelijk geleid heeft, en geacht moet worden er alle bijzonderheden van te kennen.

Buiten deze aanmerkingen, welke den geest dezer artikelen betreffen, kan men niet afzijn nog te bemerken, dat de nieuw uitgekozen vorm van preliminairen van een vredesverdrag eene ingewikkelde beslissing van het punt der souvereiniteit bevat, welk punt bij het 12de protokol en deszelfs annexe A, waarbij alleen van scheiding gehandeld wordt, onaangeroerd is gelaten. Edoch, in de veronderstelling zelfs, dat de Koning konde toegeven, dat de oplossing van dit gewigtig vraagstuk in de weegschaal der schikking tusschen Holland en Belgie werd nedergelegd, zoude Zijne Majesteit er de hand niet toe vermogen te leenen, zonder billijke equivalenten, dat is te zeggen, tegen voorwaarden, die de regtvaardigheid, en de goede zaak en de belangen van Holland te gelijker tijd vorderen.

Indien bij deze overwegingen de voorgestelde artikelen eene moeijelijke gewaarwording bij Zijne Majesteit hebben doen ontstaan, heeft Hoogstdezelve met niet geringer leedwezen den gang opgemerkt, welke aan de onderhandeling gegeven is.

Toen de uitbreiding van het oproer den steun van de geallieërden des Konings noodig had gemaakt, riep Zijne Majesteit, overeenkomstig de traktaten, derzelver medewerking in tot herstel van de wettige orde. Hoewel de conferentie van Londen zich met dat doel vereenigde, nam zij, in plaats van te trachten het te bereiken, gelijk zij er de hoop van had doen voeden, wel ras eene tegenovergestelde rigting, door de uitkomsten en gevolgen van den opstand aan te nemen. Echter verkondigde zij luide, dat, uitgaande van het beginsel der scheiding van Holland en Belgie, de regten van het eerstgenoemde land geëerbiedigd en gehandhaafd zouden worden. Bij haar 12de protokol stelde zij grondslagen voor, bestemd om de scheiding van Belgie en Holland te vestigen. Ondanks gewigtige beweegredenen, om die grondslagen niet te beamen, nam de Koning die aan, met het oogmerk om zonder verwijl die buitenlandsche veiligheid aan Holland weder te geven, en hetzelve de voortduring dier binnenlandsche rust te waarborgen, welke te eerbiedigen het den Belgen bij art 7 der annexe A uitdrukkelijk is opgelegd. Belgie sloeg eenen anderen weg in. Het ging voort met achtervolgens nieuwe artikel af houden, zochten in het midden te brengen, onttrok zich aan de voorgestelde schikking, en ging zich tegen de conferentie met gedragingen te buiten, tot nu toe in de geschiedrollen der diplomatie onbekend.

Deze staat van zaken eenige maanden voortdurende, zag zich de Koning in de verpligting gebragt aan te dringen op de uitvoering der verbindtenis, door de conferentie aangegaan, van namelijk Belgie tot naleving der voorgestelde grondslagen van scheiding te noodzaken. De conferentie stelde den eersten junij als uiterlijken termijn ter aanneming aan de autoriteiten van Belgie. Deze termijn en de eerste dagen dier maand zonder uitkomst verloopen zijnde, verwittigde de conferentie de gevolmagtigden des Konings, bij eene nota van den 7 junij: «dat, ten gevolge van narigten, den
» vorigen dag uit Brussel ontvangen, de Belgen zich ten opzigte der vijf Mogendhe-
» den, door aanneming der grondslagen van scheiding, niet in het standpunt hadden
» geplaatst, waarop zich de Koning, die tot deze zelfde grondslagen ten volle toege-
» treden was, opregtelijk haar bevond; dat lord *Ponsonby* bepaaldelijk was terugge-
» roepen; dat de generaal *Belliard* van wege het gouvernement Zijner Majesteit den
» Koning der Franschen, bevel had ontvangen om Brussel te verlaten, zoo ras lord
» *Ponsonby* zoude vertrekken, en dat zich de conferentie met het beramen van maat-
» regelen bezig hield, welke de verbindtenissen door de vijf Mogendheden jegens den
» Koning aangegaan, zoude kunnen vereischen.»

Zoo was de stand der zaken den 7 junij, en het gouvernement Zijner Majesteit ging voort met het maken van toebereidselen, ten einde zijne eigene middelen met die der vijf Mogendheden te vereenigen, om het gewenschte oogmerk te bereiken, toen het vernam dat de conferentie, in plaats van, ter uitvoering der stellige schikkingen, door haar jegens den Koning aangegaan, van hare zijde middelen van dwang te beramen, besloten had eenen geheel verschillenden gang te nemen, en dat zij de weigering der Belgen, om de bepaalde grondslagen aan te nemen inwilligende, zich met een nieuw ontwerp van schikking bezig hield, lijnregt strijdig met het eerste, bij uitstek nadeelig voor de erkende regten van Holland, en den stempel dragende van den voordeeligen uitslag der pogingen, van de zijde der Belgen te Londen aangewend, even zoo als van den vurigen wensch, om ter hunner gunste in alle inwilligingen toe te stemmen, welke geschikt konden zijn om aan deze een gunstig onthaal in Belgie te verzekeren.

De achttien artikelen, welke Uwe Excellentien mij de eer hebben gedaan mij toe te zenden, en welken aan beide partijen zijn voorgesteld als een ontwerp van preliminairen van een vredesverdrag, zijn deze berigten komen bevestigen. De onverwachtte inhoud van dat stuk, heeft Zijne Majesteit des te grievender getroffen, daar, blijkens deszelfs resultaat, de conferentie niet een eenige der veelvuldige aanmerkingen, door de gevolmagtigden der Nederlanden te berde gebragt, heeft verkiezen te moeten opnemen. De meeste dezer artikelen schijnen voort te vloeijen uit eene overeenstemming met hen, die het gezag in Belgie uitoefenen: maar, zonder zich bij dien schijn op te houden, is het eene daadzaak, dat zij aan Belgie en aan Holland te gelijk werden medegedeeld, en dat men het kabinet van 's Gravenhage niet vooraf over derzelver inhoud raadpleegde, gelijk Zijne Majesteit kon verwachten, uit overweging van het standpunt, waarop Hoogstdezelve zich, door aanneming van de grondslagen der scheiding, jegens de conferentie geplaatst had; van het eerste doel, dat aanleiding had gegeven tot de bijeenkomst van de gevolmagtigden der vijf Mogendheden en des Konings, en van dat, wat een wettig Vorst, steunende op geregtigheid en verdragen, het regt heeft van te vorderen, wanneer het de ondersteuning van zijnen persoon en zijner getrouwe volkeren tegen de overweldigingen van opstandelingen gelden moet.

Hoe ernstig voor het overige de crisis wezen moge, in welke een zamenloop van noodlottige omstandigheden Europa, en Holland meer bijzonder heeft ingewikkeld, zullen de pogingen des Konings, kalm te midden der algemeene beweging, steeds strekken om door vereeniging van gematigdheid met vastheid van wil, het onweer te bezweren. Op het voorbeeld der magtigste Souvereinen zal hij voor den nooddwang kunnen wijken, door die zijner onderdanen, welke zich aan zijn gezag onttrokken hebben, aan hun lot over te laten, maar nimmer zal hij aan deze de regten van Holland ten offer brengen. Een bedaard onderzoek nu den Koning overtuigd hebbende, dat de preliminaire artikelen de dierbaarste belangen des vaderlands aan den opstand ten spel zouden geven, kan hij deze niet aannemen en moet hij op nieuw van de zijde der vijf Mogendheden vorderen, gelijk ik zulks bij deze de eer hebbe, in hoogstdeszelfs naam te verrigten, de uitvoering der wederzijdsche verbindtenis tusschen de Mogendheden en den Koning gesloten, wat de eerste betreft bij de protocollen no 11 en 12, en ten aanzien Zijner Majesteit door hoogstderzelver toetreding tot de grondslagen der scheiding, welke de conferentie in haar 19de protocol heeft verklaard te zijn «onherroepelijk.»

Van sedert het begin des belgischen opstands heeft de Koning niet opgehouden bewijzen te geven, hoe zeer hem het medewerken tot behoud van den algemeenen vrede aan het hart lag; maar Zijne Majesteit kan niet toegeven aan het beginsel, dat deze vrede ten koste der eere en des welzijns van Holland alleen verworven moet worden; een beginsel te gader strijdig met het gevoel van zijn goed regt en zijner waardigheid, en met het belang zelve van het behoud des algemeenen vredes, welke, verre van in duurzaamheid te winnen, niet anders dan hevig geschokt zoude kunnen worden door een volk, gehoorzaam aan de wetten, en getrouw aan zijne instellingen, te gaan opofferen aan eene bevolking, die de maatschappelijke banden verbroken heeft en de regten van anderen niet eerbiedigt. De Koning rekent te veel op de vriendschap en de verlichte staatkunde zijner bondgenooten, om zich niet te vleijen, dat zij deze gevoelens met hem deelen zullen. Overbodig zoude het hier zijn op te merken, dat het behoud van Europa's vrede niet alleen afhangt van de medewerking van Belgie; dat er alzoo voor dezen vrede niets gewonnen zoude zijn door het geschilpunt van Brussel naar 's Gravenhage over te brengen, en dat de noodzakelijkheid, waartoe zich de Koning mogt gedwongen zien, om gewapenderhand billijke voorwaarden van scheiding te trachten te verwerven, juist die crisis zoude doen geboren worden, welke de wijze en menschlievende bedoelingen der vijf Mogendheden zoeken voor te komen.

Wat de keuze van eenen Souverein voor Belgie betreft, beroept zich de Koning op de verklaring der vijf Hoven, in het 12de en 19 protocol vervat, dat namelijk in hun oog de Souverein van dat land noodwendig aan de beginselen van het bestaan des lands zelf beantwoorden moet; door deszelfs persoonlijken toestand aan de veiligheid der naburige staten voldoende moet zijn; te dien einde zonder eenige terughouding of uitzondering, de schikkingen voorkomende in de pratocollen 11 en 12 moet aannemen, en zich in staat bevinden derzelver vreedzaam genot aan de Belgen te verzekeren.

Ten gevolge dezer verklaring, die door des Konings aanneming der grondslagen van scheiding in het 12de protocol vervat, eene verbindtenis jegens denzelven geworden is, zoude Zijne Majesteit, ingevalle een prins, tot de souvereiniteit van Belgie geroepen, deze souvereiniteit aanvaardde en er bezit van nam, zonder vooraf de gezegde schikkingen aangenomen te hebben, dien Vorst niet anders kunnen beschouwen, dan als door deze daad alleen in eene hostile houding tegen haar geplaatst en als haren vijand.

Ik neem deze gelegenheid volijverig te baat, om uwe Excellentien te verzoeken, de verzekering mijner hoogachting wel te willen aannemen.

's Gravenhage, den 12 julij 1831.

(*Geteekend*) VERSTOLK VAN SOELEN.

Aan HH. EE. de heeren gevolmagtigden van Oostenryk, Frankryk, Groot-Brittanje, Pruissen en Rusland, in conferentie vereenigd te Londen.

Belgie.

BRUSSEL, 20 *July*.

Eergisteren is het nationaal congres vergaderd geweest; de leden bepaalden, dat voor den korten tijd, dat hetzelve nog vergaderd was, de bureaux niet vernieuwd noch nieuwe sectien ingedeeld zouden worden.

De heer Barthelemy, minister van justitie, nam het woord op en zeide, dat meer dan honderd schepen de belgische havens

uitgezeild waren, waarvan een groot getal, naar men zegt, met de cholera besmet zijn. Verscheidene schepen hadden zich reeds voor de haven van Ostende vertoond, waar zij afgewezen waren, en stelden voor om de wet van 1822, welke in Frankrijk, ter gelegenheid van de geele koorts, is aangenomen, ten einde dien ramp af te weren, in werking te brengen, welk voorstel in handen eener commissie gesteld werd.

De heer *Raikem*, met nog vijf andere leden, deed en ontwikkelde, het voorstel, om zich terstond bezig te houden met den staat der wetgeving op de drukpers en het daarstellen der jurij, zoo in materie crimineel als bij politieke misdaden of misdrijven, door middel der drukpers begaan. Er werd besloten eene commissie met de herziening der wetten op de drukpers te belasten en verder beslist, dat de vergadering zich den volgenden dag, met het geheele voorstel van den heer *Raikem* zou bezig houden.

De heer *van den Hove* stelde voor, eene medaille ter eere van den regent te doen slaan, ten einde het aandenken aan het vaderlijk bestuur van denzelven te vereeuwigen. Dit voorstel werd in handen eener commissie gesteld.

De vice-president verklaarde, dat de centrale afdeeling weldra gereed zou zijn, om haar rapport over de door het ministerie gevraagde credieten uit te brengen. Hij schorste inmiddels de zitting. Ten drie ure werd dezelve onder het presidium van den heer *de Gerlache* hervat.

De heer *de Behr*, rapporteur der centrale afdeeling, bragt een rapport uit over het ontwerp van decreet, betrekkelijk de aan de ministers te openen credieten, en stelde voor, om deze credieten, onder eenige geringe wijzigingen, in te willigen.

De deliberatien werden over al de artikelen der wet te zamen geopend, doch liepen in deze zitting niet af.

In de avondzitting heeft het congres, twee uren lang, de deliberatien over het ontwerp, de provisionele credieten betreffende, voortgezet. Verscheiden redenaars hebben dit ontwerp bestreden, hetwelk naar eene speciale commissie is verzonden, ten einde de noodige reductien in de door het ministerie gevraagde sommen te brengen. De gezondheids wet tegen het inbreken van de *cholera morbus* is vervolgens in deliberatie gebragt, en, op rapport der commissie, bij monde van den heer *de Facqz* uitgebragt, aangenomen.

— Prins *Leopold* heeft zaturdag morgen ten zes ure Londen verlaten. Ten twee ure bevond hij zich te Douvres; eene kompagnie jagers van de garde strekte hem tot eskorte; de Koning der Belgen werd, op het oogenblik, dat hij aan boord van de stoomboot *le Crusador* trad, met salvo's der artillerie begroet, welke hem mede bij zijne aankomst kort daarna verwelkomden. De generaal *Belliard*, aan het hoofd der gezagvoerders in het departement, complimenteerde den prins ter laatstgemelde plaatse, op het oogenblik, dat hij voet aan wal zette, in naam des Konings van Frankrijk. De nationale garde en het garnizoen van Calais waren onder de wapenen; het korps muzijkanten deed, gedurende den maaltijd, de lucht van vaderlandsche liederen weergalmen. Alle huizen waren met driekleurige vlaggen versierd. Zondag morgen is de Koning te Veurne aangekomen en met de grootste vreugde ontvangen geworden. De generaal *Duvivier*, welke, met de heeren *Sauvage*, *d'Hoogvorst* en *Wauthier*, den Koning op de grenzen ontvangen heeft, is te Brussel terug. Daar is niemand met den Koning medegekomen dan zijn aide-de-camp, sir *Henri Seaton*, en vijf bedienden. De baron *Stokmar* zal binnen weinige dagen volgen. De koning heeft den nacht tusschen zaturdag en zondag te Ostende en den volgenden nacht te Gent doorgebragt.

Te Ostende waren de behoorlijke toebereidselen gemaakt. De prins kwam ten 4 ure aldaar en werd door de regering der stad, vergezeld van de burgerwachten en militairen der bezetting, buiten de poort ontvangen. Een salvo der artillerie kondigde het oogenblik aan, waarop de vorst de stad binnen trad, welke onder het gejuich van *leve de Koning!* werd ingehaald. Toen hij de hoofdkerk voorbij ging, bood de bisschop van Gent, den Koning de hulde van de geestelijkheid zijns bisdoms aan. Des avonds waren al de straten geillumineerd.

— Zie hier een kort overzigt over de orde der plegtigheden van donderdag aanstaande:

« In den morgenstond zullen de burgerlijke en militaire autoriteiten den koning te gemoet gaan, die ten 10 ure, van het kasteel van Laken zal vertrekken. Op hetzelfde uur zal het congres de gewone zitting in hare gewone vergaderplaats openen. Eenige oogenblikken daarna zal de regent zich in dezelve begeven. De president van het congres zal de zitting geschorst verklaren en al de tegenwoordig zijnde leden zullen zich, met den Regent, op de, op het konings-plein opgerigte estrade plaatsen. De tijd zal zoodanig berekend wezen, dat de Koning bijna te gelijkertijd aldaar zal aankomen. Aldan zal de president verklaren, dat de zitting wederom geopend is. De Regent zal zijn gezag nederleggen. De constitutie zal worden gelezen en de Koning zal den eed op dezelve afleggen. De heer *de Gerlache* zal eene aanspraak doen, welke door den Koning zal beantwoord worden, die vervolgens plegtstatiglijk naar zijn paleis gebragt zal worden. De burgerwachten en linie-troepen zullen voor Z. M. defileren. Gedurende dien tijd zal het congres, naar deszelfs vergaderzaal teruggekeerd de zitting sluiten. »

— In de zitting van heden is een voorstel van den heer *Ch. Rogier*, strekkende, om jaarlijks de verjaardag van de dagen van september te vieren door nationale feesten, welke ten minsten twee dagen zullen moeten duren, met eenparige stemmen aangenomen.

Vervolgens zijn de deliberatien over de wet op de jury begonnen, en is die wet mede aangenomen; 125 leden hebben voor en 40 tegen dezelve gestemd.

De zitting is daarmede afgeloopen en tot des avonds geadjourneerd.

— Het kanon heeft, gisteren avond ten 9 ure, de komst des Konings op het kasteel te Laeken aangekondigd. De regent, met een groot aantal beambten, bevonden zich bij de komst des Konings, om hem te ontvangen, aldaar vereenigd. Eene groote volksmenigte stroomde hem in de voorstad Molenbeke te gemoet; ter plaatse, die gewoonlijk *de vier winden* genoemd wordt, was in allerijl een triomfboog opgerigt. De koning is onder algemeene toejuichingen ontvangen.

GENT, 19 *July*.

Gisteren morgen ten acht ure heeft prins *Leopold* Ostende verlaten. Te half elf uren is Z. M. te Brugge aangekomen. Het volk heeft aldaar de paarden van het rijtuig afgespannen. Ten half vijf ure is de prins te Eecloo gekomen, en ten zeven ure des avonds door de brugsche poort Gent binnengereden. Terstond na zijne komst heeft de prins de geestelijkheid, de stedelijke en andere deputatien ontvangen; de stad was des avonds geillumineerd.

Bij de komst van den vorst werd hem eenen eere-wijn aangeboden, bij welker aanbieding hij aan de overigheid en de tegenwoordige officieren in antwoord zeide: « dat hij gevoelig was over het onthaal, hetwelk men hem deed; dat hij wist, hoe zeer de stad Gent kwijnde, maar dat eene zijner eerste zorgen zou wezen zich met den voorspoed der fabrijken bezig te houden. Geen belgisch bloed zou er, hoopte hij, meer vergoten worden, en mogten er opofferingen gevorderd worden zoo zou hij de zijne voor de onafhankelijkheid en den voorspoed van Belgie daar bijvoegen. »

Heden morgen heeft de prins eenige fabrijken en openbare gestichten dezer stad bezigtigd. Ten twee ure heeft hij op het hôtel van het gouvernement het ontbijt genomen en is ten half drie ure naar Laken vertrokken.

'sHERTOGENBOSCH, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, drukkers en uitgevers.